

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Samen werken aan waterkwaliteit

Voor schoon, voldoende en veilig water

Water. Wegen. Werken. Rijkswaterstaat.

Maatregelenkaart KRW

- Herstel leefgebied
- Schoon water
- Ruim baan voor vis

Kijk voor de exacte locaties en de meest actuele informatie op: www.rws.nl/krw-kaart.

Samen werken aan waterkwaliteit

Rijkswaterstaat zorgt samen met andere waterbeheerders voor schoon water dat geschikt is voor de bereiding van drinkwater, als zwemwater én als leefgebied voor planten en dieren.

De opleveringshandeling na sanering van een sterk vervuilde uiterwaard bij 's-Hertogenbosch symboliseert de succesvolle samenwerking tussen Rijkswaterstaat, gemeente, aannemer, bewoners en andere belanghebbenden.

Stuwcomplex bij Hagestein

Ruim baan voor vis: een maatregel is de aanleg van vistrappen.

Vistrappen bij Hagestein

Vissen kunnen zich zo beter verplaatsen, voortplanten en opgroeien.

Gezond water

Wereldwijd is schoon water een eerste levensvoorwaarde voor mensen, dieren en planten. Maar schoon water alleen maakt een rivier, meer of kanaal niet vanzelfsprekend tot een gezonde leefomgeving. Daarvoor moet dat water ook zo natuurlijk mogelijk zijn ingericht. Voor mensen geeft dat kwaliteit aan hun omgeving, voor planten en dieren die in of aan het water wonen is het een voorwaarde om te kunnen overleven. Dankzij goede afspraken werken de landen van de Europese Unie samen om al hun stromend en stilstaand water zo snel mogelijk gezond te maken en te houden. Die afspraken zijn vastgelegd in de Kaderrichtlijn Water, kortweg: KRW. Elke Europese lidstaat heeft de doelen van die richtlijn opgenomen in zijn eigen wetten en regels.

Kaderrichtlijn Water

Een belangrijk uitgangspunt van de KRW is dat rivieren vanaf hun bron tot aan de zee – samen met andere wateren die ermee in verbinding staan – één ondeelbaar systeem zijn. Dat betekent dat de landen die eenzelfde rivier ‘delen’ met elkaar rekening moeten houden en moeten samenwerken om de doelen van KRW te halen.

KRW heeft twee hoofddoelen. In de eerste plaats moet in 2015 het water in rivieren, meren, sloten en kanalen een goede chemische kwaliteit hebben. Dat betekent dat het water niet méér verontreinigende stoffen bevat dan de normen toelaten. Daarnaast moeten in 2015 de wateren van een goede ecologische kwaliteit zijn, dat wil zeggen een goed leefgebied vormen voor de planten en dieren die er thuishoren. Het is aan Rijkswaterstaat om deze doelen te behalen bij het beheren van de grote rivieren en meren en de belangrijkste scheepvaartkanalen. Voor het realiseren van de KRW-doelen voor alle andere – regionale - wateren zijn de waterschappen, provincies en gemeenten verantwoordelijk. Omdat de rijkswateren en de regionale wateren

vaak met elkaar in verbinding staan werken Rijkswaterstaat en de andere waterbeheerders nauw samen.

Eind op weg

De Nederlandse wateren zijn de afgelopen decennia aanzienlijk schoner geworden. Dat is het resultaat van goede milieuwetten en het weghalen van verontreinigde waterbodems, maar ook van het toenemend bewustzijn bij bedrijven en bij de bevolking dat schoon water een kostbaar goed is. Goed nieuws, maar we zijn er nog niet, veel wateren voldoen nog niet aan de KRW-doelen.

De maatregelen

De komende jaren valt grote winst te behalen in het herstellen van het leefgebied van planten en dieren in de rijkswateren. Vissen moeten kunnen trekken, van het ene naar het andere water en van zee naar hun paaiplaatsen, ver in het binnenland en omgekeerd. Planten en dieren die bij oevers horen, hebben daar alleen kans om te overleven als die oevers niet te steil zijn of bedekt met steen of asfalt. Geleidelijke overgangen tussen land en water, zoet en zout, zand en slib, diep en ondiep, stromend en rustig water zorgen voor grote variatie in planten- en diersoorten.

Werk aan de winkel dus. Rijkswaterstaat heeft inmiddels een pakket aan maatregelen voorgesteld, gericht op het schoner en natuurlijker maken van wateren en hun oeverzones. Voor alle rijkswateren bij elkaar staan er ruim 300 KRW-maatregelen gepland. Een groot aantal zal eind 2015 al zijn afgerond. Voor sommige is meer tijd nodig; tot uiterlijk eind 2027.

Waar mogelijk combineert Rijkswaterstaat deze werkzaamheden met maatregelen die Nederland beschermen tegen hoogwater en met het onderhoud aan de vaarwegen.

Drie thema's

De uitvoering van de KRW-maatregelen door Rijkswaterstaat zijn te verdelen in drie thema's:

1. Ruim baan voor vis

Een gezonde visstand duidt op een goede waterkwaliteit. Vissen moeten zich vrijuit kunnen verplaatsen naar andere wateren, om zich te kunnen voortplanten en op te groeien. Obstakels als sluizen, stuwen, gemalen en dammen verhinderen dit vaak. Ze leiden ertoe dat het aantal en de verscheidenheid aan vissen in de Nederlandse wateren afneemt. Rijkswaterstaat neemt samen met andere waterbeheerders maatregelen waardoor vissen deze barrières kunnen omzeilen. Van de aanleg van 'vistrappen' – watervallen waarlangs de vis stroomopwaarts kan zwemmen – tot het (langer) openzetten van sluizen.

2. Schoon water

Schone rivieren, kanalen en meren zijn nodig om drinkwater van te maken en als gezond leefgebied voor planten en dieren. Gelukkig is de waterkwaliteit de afgelopen jaren aanzienlijk verbeterd. Toch is dat nog niet voldoende: vanuit industrie, landbouw, scheepvaart en huishoudens komen er nog steeds afvalstoffen in het water terecht. Rijkswaterstaat neemt samen met andere waterbeheerders maatregelen om het water schoner te krijgen.

Zo verlenen we vergunningen, zorgen voor handhaving, verwijderen waar nodig verontreinigde waterbodems en richten scheepsafvalstations in.

3. Herstel leefgebied

Jarenlang was ons waterbeheer vooral gericht op bescherming tegen hoogwater en een vlotte doorgang van de scheepvaart. Voor de natuur was dit niet altijd gunstig. Zoet-zoutwaterverbindingen werden afgesneden door de aanleg van stuwen en dammen. Natuurlijke oevers maakten plaats voor steile stenen walkanten. De kwaliteit van het leefgebied van planten en dieren, in en om het water, verslechterde. Rijkswaterstaat neemt samen met andere waterbeheerders maatregelen om de aangetaste leefgebieden te herstellen. We zetten sluizen en keringen op een kier, sluiten oude rivierarmen weer aan en creëren ondiepe zones om plantengroei te stimuleren. Ook verlagen we uiterwaarden en leggen we natuurvriendelijke oevers aan.

Alles bij elkaar mooi werk, waarvoor Rijkswaterstaat samenwerkingsovereenkomsten heeft gesloten met onder andere de Dienst Landelijk Gebied en met verschillende Waterschappen. Adviesbureaus en aannemers verzorgen voor Rijkswaterstaat de daadwerkelijke uitvoering van al die maatregelen.

Schoon water: een maatregel is het verwijderen van vervuild slib.

Zo ontstaat er helder water, waarin waterplanten kunnen groeien.

Herstel leefgebied: een maatregel is het weghalen van de stenen oeverbedekking.

Zo ontstaat er een natuurlijke leefomgeving voor planten en dieren.

Missie

Rijkswaterstaat is de uitvoeringsorganisatie van het ministerie van Infrastructuur en Milieu die in opdracht van de minister en de staatssecretaris de nationale infrastructurele netwerken beheert en ontwikkelt.

Rijkswaterstaat werkt voor u aan:

- Droge voeten
- Voldoende en schoon water
- Vlot en veilig verkeer over weg en water
- Betrouwbare en bruikbare informatie

Dit is een uitgave van

Rijkswaterstaat

Kijk voor meer informatie op
www.rijkswaterstaat.nl,
of op www.kaderrichtlijnwater.nl,
of bel 0800 - 8002
(ma t/m zo 06.00 - 22.30 uur, gratis)

december 2010 | CD1210VV104